

በሱና

መብቃቃትና

የቢድዐ

ወግዝነት

በነቢዩና በሰላፎች አንደበት

@BuhariMuslimAmharic

በዚህ ለድራጃዎች: [f](#) [v](#) [t](#) [i](#) [y](#) ይከታተሉን።

ረሱል ﷺ እንዲህ ብለዋል፡-

“ከኔ በፊት እሳህ የሳከሙ እንደሆነ
ነብዱ የሰሙ፤ ከህዝቦቹ ሱንናውን
የሚደዙ፤ በተእዛዙ የሚጓዙ
ሐዋርያትና ባልደረቦች የኖሩት ቢሆን
እንጂ፡፡ ከዚያም ከነሱ በኋላ ክፉ
ሦስቱ ይተካሉ፡፡ የማይሰሩትን
ያወራሉ፡፡ ያስታዘዙትን ይፈልማሉ፡፡
በእጁ የታገላቸው እሱ እማኝ ነው፡፡
በምሳሌ የታገላቸውም እሱ እማኝ
ነው፡፡ በፊት የታገላቸውም እሱ እማኝ
ነው፡፡ ከዚህ በኋላ የሰናፍጭ ፍሬ
ታክል እማን የሰሙ፡፡”

[illegible]

“**የእኛ ትውዛዝ**

የሴክሽኑ ስም

የከፍተኛ ስፍራ

ተመሳሳዮች ነው።”

መ.ሰሊ.ም ዘግበውታል: 1718

ረሱል ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ንግዲህ ብሰዋል:-

“ከዚህ በመቀጠል ‘ከንግግር
ሁሉ በሳጩ የእሳህ
መልከፍ ነው:: ከመመረጥ
ሁሉ በሳጩ የሙሐመድ
መመረጥ ነው:: ከነገሮቹ
ሁሉ መኖሪያው መጠዎቹ
ናቸው:: ፎጠሩ ሁሉ
ኖሙት ነው::”

ቡዳሪ: 7277 ሙስሊም: 867 ዘግበውታል

[illegible]

“ከኔ በፊት ሕንድም ነብደ
 ሕሳብ፡ በሚያውቀው
በጎ ነገር ህዝቦችን
ያመሳክተ ሕንዲያም
ከሚያውቀው መኖሩ ነገር
ያስጠነቀቅታል ቢሆን
 ሕንዲ፡፡”

ከዓርባድ ቢን ሳሪዎ ﷺ ተደዞ: እንዲህ ይላል:-

ጌሱል **صلى الله عليه وسلم** እንዲህ ብሰዋል:-

“የእሳህ መስደስተኛ ሰቦች በፍርሃት
የራዱበት፣ እደኖች እንባ ያረገፉበት

የሆነን ምክር መከራን። የእሳህ

መስደስተኛ ሆደ ደህቺ ነገር የተሰናባች
ምክር ተመስሳሰች ምን እደራ ተሰናሰህ?

እስናቸው በዚህን ግዜ እንዲህ እሱ:-

‘ሴሲቱ ስክ እንደ ቀኑ በሆነ ግስፅ ፍኖት

ሳደ የተውኳችሁ። በኋላ ሳደ ጠፊ የሆነ

እንጂ ከኔ በኋላ እያዘነብሰም። ከናንተ

የሚቆደ ሰው ብዙ ውዝግቦችን ያደሰ።

ያኔ ባወቃችሁት ሱናዩና ከኔ በኋላ ያሉ

ቀጥተኛና የተቀኑ የሆኑ ምትኮቼንም

ሱና እደራችሁን።”

ሰበሳቢ ሰበሳቢ ﷺ ነቢያቸው ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ

የሽንት ቤት አጠቃቀም ሳይቀር ሁሉንም ነገር
አስተምሯችኋል የሚል ነገር ሲነሳሰብዎት እንዲህ አሉ፦

‘እንዴታ! ሰሰገራ ሰሸንት
ወደ ቁብሳ እንደንቀጣጣ
በቀኛችን እንደንፀዳዳ
ከሶስት ድንጋዮች ባነሰ
እንደንፀዳዳ ወደም ደግሞ
በፋንዲያ ወደም ደግሞ
በሰኞችን እንደንፀዳዳ
ከልክሰውናል።’

ሑዘደፈቱ ብኑስ የማን ﷺ እንዲህ ይላል፡-

“የሰባህ መስፈክትኛ ﷺ

ሶሐቦች ያሳመሰኩበትን

እያንዳንዱ እምስኮ

ሰባህን እታምስኩበት።

የመጃመሪያዎቹ

ሰራሰኞቹ የተሙት

ዘርፍ የሰምኛ።”

አዙህድ: 47

ዐሲደ ብኑ እቡ ሚሲብ ﷺ እንዲህ ይላል፡-

**“ዲን (እምነት) በግላዊ
እስተዎዩት ቢሆን ኖሮ
የሰረኛው የእግር ክፍል
ከላይኛው ይልቅ ሲታበስ
ይገባው ነበር። ነገር
ግን የእሳህ መልዕክተኛ
ﷺ ሲያብሱ ያየሁት
የላይኛውን ክፍል ነው።”**

አልሙሶነፍ ኢብኑ አቢ ሸይባህ: 183

ዐብደሳህ ቢን መስዑድ ﷺ እንዲህ ይላል፡-

**“በሱና ሳይ መብቃቃት በቢድዐ
ሳይ ከመታገል የበሰጠ ነው።’** ወደ
ጀርባቸው የወረወሩት ሆነው ሳስ
ወደ እሳህ ኪታብ እንደሚጠሯቸው
የሚሞግቱ ሰዎች ታገኛላቸው።
በእውቀት ሳይ እደራቸውን።
ከቢድዐ፣ ከፀጉር ስንጠቃና
ከመፈሳፈል ተጠንቀቁ። ጥንታዊውን
ነገር እደራቸውን ያዙ። **ተከተሉ!**
**እትፋጠሩ። በርግጥም (በመደንገግ
ጉዳይ ሳይ) ተብቅታችኋል።”**

ሱነን ዳሪሚ: 236፣ 153፣ 224

ክብደ ኢብኑ ከዕብ ረገጥ ሕንዲህ ይላሉ:-

**“በትክክለኛ መንገድና በሱንና
ሳይ መካከለኛ መሆን
ከመንገዱ እና ከሱንና
ውጭ ከመትጋት በላይ
ነው። ስለሆነም ስራችሁ
ትጋትም ኖረበት መካከለኛም
ሆነ በነብደት መንገድና
በሱንዎቻቸው ሳይ መሆኑን
ተመልከቱ።”**

አለለካኢይ: 1/54

አስረዳልህም አስረዳልህም رَحْمَةُ اللَّهِ እንዲህ ይላሉ:-

**“እራስህን በሱናህ ላይ
አፅና:: ሰዎች (ሶሐቦች)
ከቆመዋልም ቁም::
እነሱ ያሉትን በፊት::
እነሱ ከታቀቡት ታቀብ::
የመፈካም ቀደምቶችህን
መንገድ ተከተል:: ስነሱ
የበቃቸው ይበቃህልና!!!”**

ካሺፋልጉማህ: 58

ኢማመ ማሲክ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْكَ እንዲህ ይላሉ፦

“በኢስላም ውስጥ አዲስ
ቢድዓን ፈጥሮ ያ ቢድዐ
መልካም ናት ብሎ የሞገተ
በርግጥም የአሳህ መልእክተኛ
ተልእኳቸው ሳይ ሸፍጥ
ሰርተዋል ብሎ ምግቷል።
ምክንያቱም አሳህ እንዲህ
ብሏል፦ ‘ዛሬ ሰናንተ
ሀማኖታችሁን ሞሳሁሳችሁ’
ያኔ ዲን ያልነበረ ዛሬ ዲን
አይሆንም።”

“ሰዎች (ሶሐቦች) ከቆሙበት ቀም። ንነሱ ከእውቀት ነው የቆሙት። ከጥልቅ ግንዛቤም ነው የታቀቡት። በርግጥም ንነሱ ከናንተ በበለጠ እሷን (መጤዋን) በመግለጥ ብርቱ ነበሩ። በሷም ላይ ትሩፋት ቢኖር ይበልጥ የተገቡ ነበሩ። ‘ከነሱ በኋላ ነው የተፈጠረው’ ካላችሁ መመሪያቸውን የጣሰ፣ ከሱንናቸው የዞረ እንጂ አልፈጠረውም። ከእውቀት፡ የሚያረካን ግልፅ አድርገዋል። በቂ የሆነንም ተናግረዋል። ከነሱ በላይ የሚጥር ከንቱ ደካሚ ነው። ከነሱ ያሳጠረ ወደኋላ የቀረ ነው። የሆኑ ሰዎች ከነሱ ቀሩና ራቁ። ሌሎች ከነሱ አስፋና ወሰን አስፉ። ንነሱ ግን እዚህ መሀል ላይ ቀጥ ካስ ቅናቻ ላይ ናቸው።”

ኢማመ ማሲክ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ንግዲህ ይሳሉ:-

“የዚች ሕዝብ መጨረሻ
እደስተካከልም።
የመጀመሪያዋ
በተስተካከለችበት
ቢሆን እንጂ። ያኔ
ዲን ያልነበረ ዛሬ ዲን
እደሆንም።”

አልኢባቲሲም: 1/115

ኢማሙ አሐመድ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ንንዲህ ይላሉ:-

“እኛ ዘንድ የሱንናህ
መሰረቶች የእሳህ
መልእክተኛ ﷺ ሶሐቦች
በነበሩበት አጥብቆ
መያዝ፣ እነሱን
መከተል፣ ቢደወዳችን
መተው ነው።
እያንዳንዱ ቢደወስ
ጥመት ነች።”

ኡሱሉስሱንናህ አሐመድ: 1

ሶፊያን ሆመሪ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا እንዲህ ይላሉ:-

“ቢደዐ ሸደጣን
ዘንድ ከወንጀል
ይበልጥ የተወደደ
ነው።”

ዘመል ከላም: 5/121

አዩብ አስሰክቲያኒ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْكَ ንግዲህ ይላሉ፦

“የቢድዐ

ባሰቤት ትጋት

አይጨምርም፡

ከአሳህ ርቀት

ቢጨምር ንግዷ፡፡”

ሒልያቱል አውሊያኝ፡ 9/3

አዩብ አስሰክቷል رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْكَ አንዲህ ይላሉ፡-

“በሱንና ሳይ
ያስ ጥቂት ስራ
በቢድዐ ሳይ
ካስ ብዙ ስራ
ይበልጣል፡፡”

ጃሚቡ በያኒል ዒልም፡ 2/1204

ኢብኑ ተደሚዖ **رَحْمَةُ اللَّهِ** እንዲህ ይላሉ፦

“ብልጫ የሚገኘው

በልፋት ብዛት

እይደደሰም። ነገር

ግን ቅናቻ እና

ትክክለኛ መስመርን

በመጓዝ ነው።”

መጀመሪያ ፈታዋ፡ 5/299

ሸይኩል አልባኒ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ንግዲህ ይላሉ፦

“ቁም ነገሩ
አምልኮ (ዲባዳ)
በማብዛት ሳይሆን
ከቢድ ይቆ ሱና
ሳይ በመሆኑ ሳይ
ነው።”

አስሶሒሐህ፡ 2005

“እወቅ ወንድሜ! ዛሬ ሰኞንዳዱ በሱና ላይ ሆኖ እሳህን ሰሚገናኝ ሰው ሞት ክብር ነው። እናሲላሂ ወኪና እሰይሂ ራጂዑን! ስለ ባይተዋርነታችን፣ ስለ ወንድሞቻችን ማለቅ፣ ስለ ረዳቶች መቅሰል፣ ስለ ቢድዐ መንገስ ወደ እሳህ እቤት እንሳሰን። በዚህ ህዝብ ላይ የሱና ዑስማዎች በማስቃቸውና ቢድዐ በመንገሱ ሳቢያ ስለደረሰው ከባድ ፈተና ወደ እሳህ እቤቱታችንን እናሰማለን። በከባድና ትልቅ ፈተና ባለበት ዘመን ውስጥ ነው ያለነው የእሳህ መልዕክተኛ ﷺ ያሰንበትን ነገር ፈርተውልንና እስጠንቅቀውን ነበር እቡ ሁረይራ ባስተላለፉት የእሳህ መልዕክተኛ ﷺ **‘እንደ ድቅድቅ ሌሊት ቁራጭ የሆኑ ፈተናዎች መጡባቸው። በዚያ ውስጥ እንደ ሰው መፅሚን ሆኖ እንግቶ ከህዲ ሆኖ ያመሻል። መፅሚን ሆኖ እምሸቶ ከህዲ ሆኖ ያነጋል። ሰዎች በነዚህ ፈተናዎች ውስጥ ዲናቸውን በዱኒያ ሸቀጥ ይሸጣሉ።’** ብለዋል።”